

Status – vandplanerne

Axelborg den 19. Januar 2012

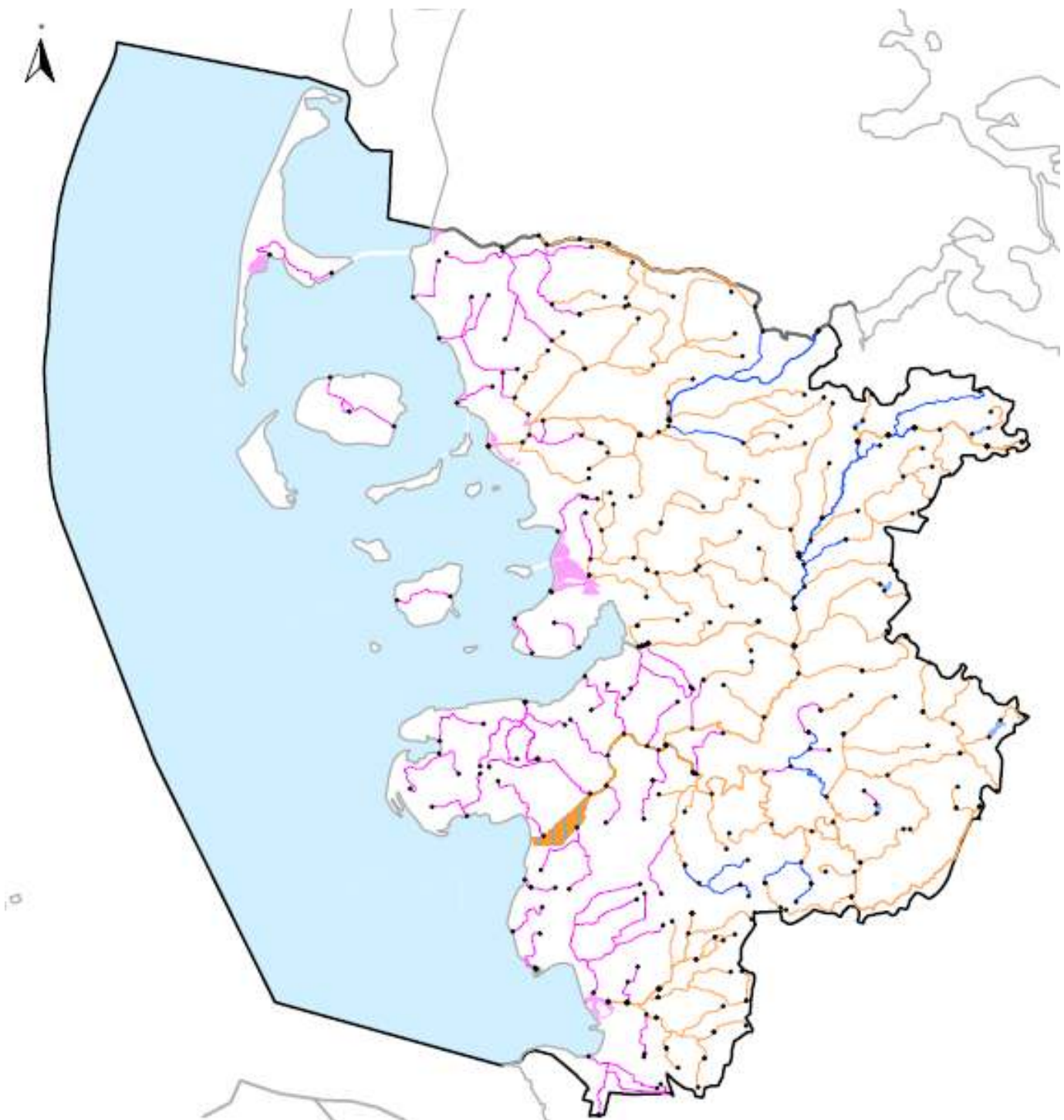
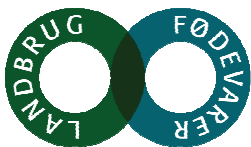
Indlæg ved Niels Peter Nørring og Fl. Nør-Pedersen

Vandløb - udfordringer

folketidende

Landbrug & Fødevarers hovedindvendinger

- **Korrekt klassifikation - skal følge EU's retningslinier**
- **Kun de vandløb, hvor viden er i top, skal medtages i vandplanene - resten tages ud - de kan altid komme ind senere**
- **Behov for beregninger af de samlede arealmæssige og økonomiske konsekvenser ved reduceret vandløbsvedligeholdelse - husk konsekvenserne for dræningen!**
- **Dækning af det samlede værditab ved reduceret vandløbsvedligeholdelse**
- **De stadig større befæstede arealer specielt i byerne – kræver intelligente løsninger til opsamling af vand**

Løsninger

- **Etablering af kunstige ådale i sammenhæng med indsatsen for forbedring af de fysiske forhold i vandløb:**
 - Godt for mange formål; vandafledning, kvælstofreduktion, biodiversitet
- **Prioriteret indsats - mest miljø/biodiversitet for pengene**
- **Modernisering af vandløbsloven – store samfundsværdier på spil**
- **Etablering af vandløbskommission / grundigt analysearbejde**

Vandløb

- **28.000 → 22.000 km indgår i planerne**
- **7.300 km → 5.300 km har indsatskrav**
- **Fortsat meget store faglige udeståender:**
 - Elendig proces – både høringerne og før
 - Udpegningerne er fortsat ikke korrekte
 - Konsekvenserne ved indsatsen kendes ikke
 - Kompensation og vilkår kendes ikke
 - Fejlindmeldinger til EU: Fanger bordet?

Vandløb – hvad skal der til?

- **Der skal styr på udpegningerne – tæt dialog mellem kommuner og landmænd ifm. indsatsplanlægningen!**
- **Der skal styr på konsekvenser – dræn mv.!**
- **Prioritering af indsatsen – mest miljø for pengene**
- **Alternativer til reduceret vedligeholdelse**
- **Fremadrettet: Vandløbsloven skal ændres!**

De kommunale handleplaner

- **Stor opgave mht. vandløbsindsatsen**
- **Vigtigt med vandløbslaug alle steder – dialog med kommunen om prioritering af indsats, valg af tiltag og fokus på arealkonsekvenser**
- **Landsorganisation for vandløbslaug – høringsret, koordinering mv.**

Kystvande og kvælstof - udfordringer

Analyse af ålegræsværktøjets anvendelighed til fastsættelse af miljømålsætning for kystvande og kvælstof-reduktionskrav

fra: <http://humborg.org/morfloc/991.html>

**Landbrug & Fødevarer
Endelig Rapport
Oktober 2010**

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Ålegræsværktøjet i vandplanerne

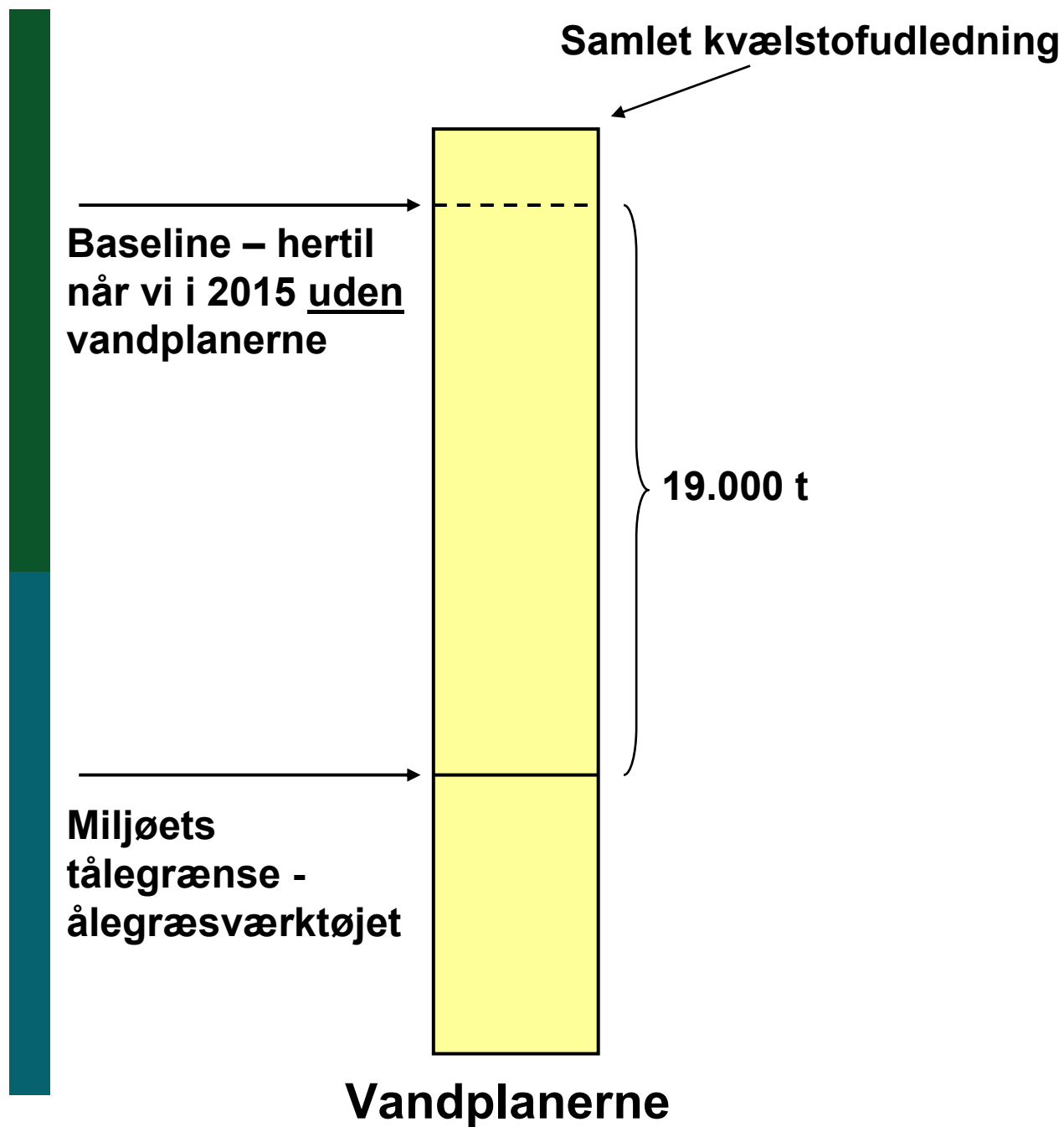
Arbejdsrapport fra
Miljøministeriets og Fødevarerministeriets
arbejdsgruppe om ålegræsværktøjet

Maj 2011

Ensidig fokus på kvælstof

- Ålegræsværktøjet anvender en direkte sammenhæng mellem kvælstofindhold og udbredelse af ålegræs
- Sammenhængen dækker over *meget* store variationer
- Miljøministeren nedsatte en faglig arbejdsgruppe
- Arbejdsgruppens konklusioner:
 - Ålegræsværktøjet duer ikke til at fastsætte reduktionskrav
 - Der er mange andre betydende faktorer
 - En ny og bedre model skal derfor udvikles

Hvor er vi? - Baseline

Baseline i vandplanerne

Arbejdsrapport fra Miljøministeriets
arbejdsgruppe vedr.
fastlæggelse af baseline i
Vandplanerne

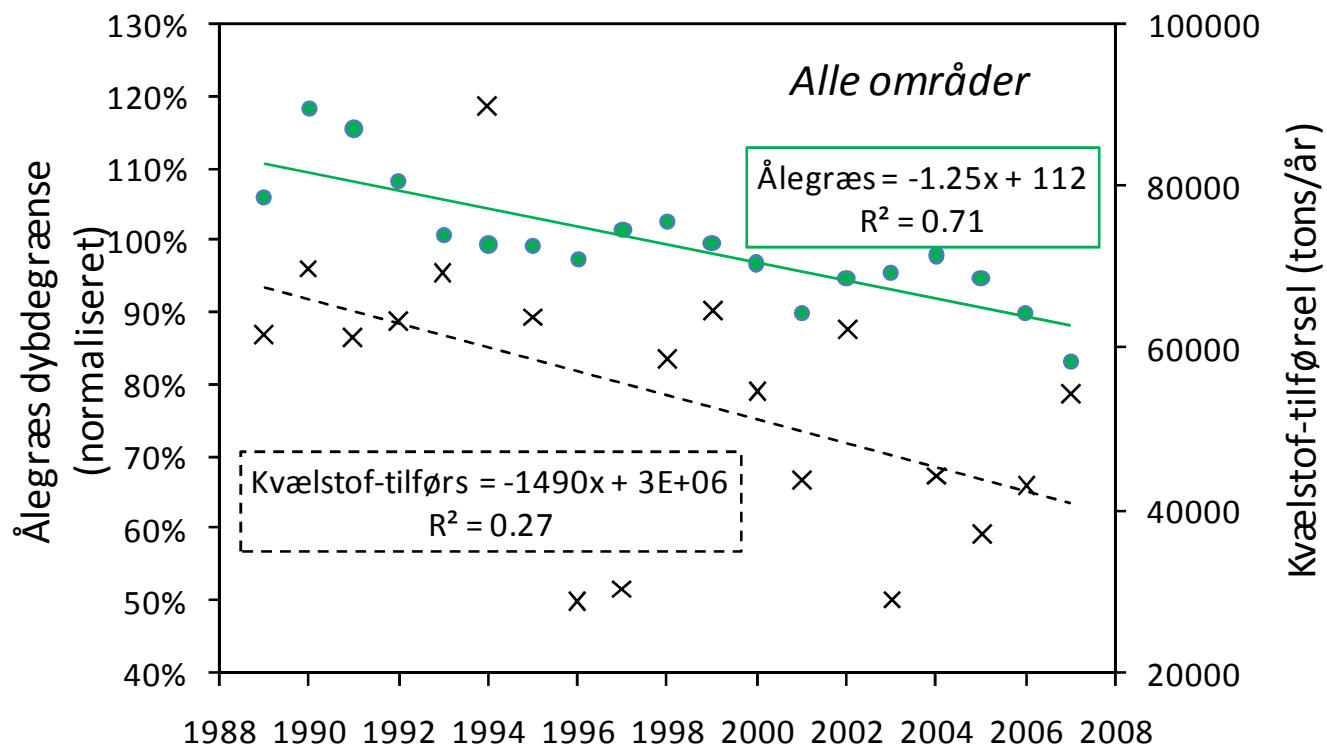
December 2011

Arbejdsgruppen har foretaget en vurdering af effekterne af de tiltag, der kan indgå i baseline i vandplaner for perioden frem til 2015.

Ud fra inddragelse af forskningsinstitutionerne vurderer arbejdsgruppen eksklusive Landbrug og Fødevarer (L&F) samt Videncentret for Landbrug (VfL), at en samlet baselineeffekt for perioden fra 2005-2009 til 2015 vil ligge i intervallet 1.829 tons – 2.639 tons, jfr. nedenstående tabel.

VfL og L&F kan ikke tilslutte sig, at baselineeffekten fra 2005-2009 kun skal være 1.829-2.639 tons. Den faktiske udvikling i udledning af kvælstof og i landbrugets kvælstofbalance frem til og med 2010 dokumenterer efter VfL's opfattelse klart dette (bilag a). L&F og VfL er derfor af den opfattelse, at baselineeffekten skal være i størrelsesordenen 8.000 tons i forhold til den målte udledning 2005-2009. Dertil kommer, at udviklingen i udledning mellem den tidligere måleperiode 2001-2005 og den nye måleperiode 2005-2009 kan vise, at effekterne af Vandmiljøplan II og III ikke er slået fuldt igennem på udledningen. Dette kan efter VfL's og L&F's opfattelse medføre, at baselineeffekten bør forøges.

Hvor meget skal reduceres?

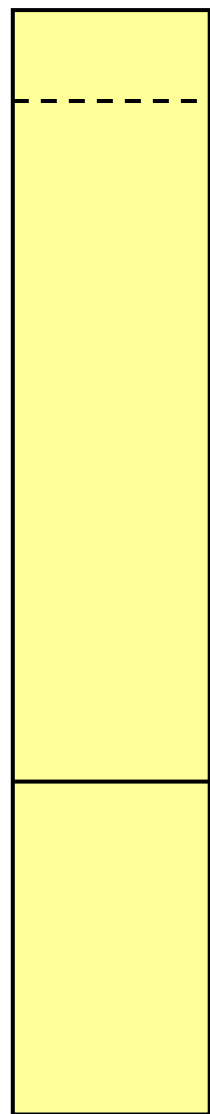

Samlet kvælstofudledning

Baseline – hertil når vi i 2015 uden vandplanerne

Miljøets tålegrænse - ålegræs værktøjet

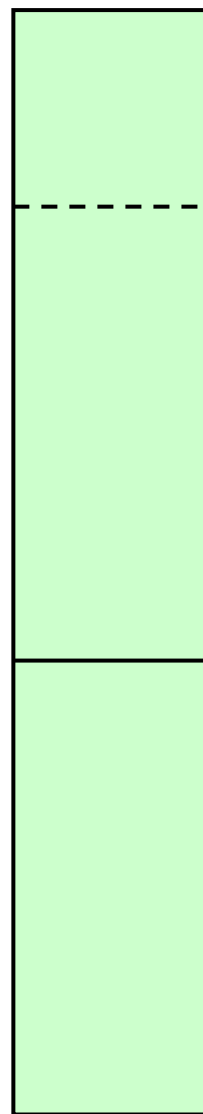
Vandplanerne

19.000 t

Baseline – hertil når vi i 2015 uden vandplanerne

Nyt reduktionsmål

Miljøets tålegrænse – forbedret model

Forbedret faglighed

Kvælstofindsatsen – en faglig katastrofe

- **Desværre fortsat enøjet fokus på kvælstof i kystvande**
- **Fastsættelse af miljøets tålegrænse: Ålegræsværktøjet duer ikke!**
- **Baseline: Vi er meget uenige med myndighederne**
- **Uændret indsatskrav på 19.000 er helt uden fagligt belæg**

Kvælstof - fremadrettet

- **Behov for forbedret fagligt grundlag og oprustning af viden**
- **Indsatsen:**
 - **Skal være omkostningseffektiv og målrettet**
 - **Skal have varig effekt og gerne med synergier**
 - **Skal muliggøre fortsat effektiv landbrugsproduktion**
- **Prioritering af indsats:**
 1. **Tiltag uden for dyrkningsfladen – stenrev, muslinger, tang**
 2. **Tiltag i randen af dyrkningsfladen – vådområder, minivådområder, energiafgrøder mv.**
 3. **Tiltag på dyrkningsfladen – valgfrihed og fleksibilitet**

Bred palet af virkemidler

Konstruerede vådområder

Charlotte Kjærgaard,
Afdeling for Jordbrugsproduktion og Miljø, Danmarks Jordbrugsforskning
Carl Christian Hoffmann,
Afdeling for Færdselsbiologi, Danmarks Miljøundersøgelser
Annette Baurrup-Pedersen,
Afdeling for Færdselsbiologi, Danmarks Miljøundersøgelser
Per Lauge Jensen,
Afdeling for Systemanalyse, Danmarks Miljøundersøgelser

Årgang 1, 2006
Nr. 2, vers. 1

Muslinger skal rense Limfjorden

Der er netop afsat 12 millioner kroner til et nyt forsøg, der skal undersøge, om muslinger kan afhjælpe iltsvind i fjorden.

Muslinger skal fremover fungere som rensningsanlæg for Limfjorden. I hvert fald er forskere i fuld gang med at undersøge, om de små skaldyr kan rense vandet i Limfjorden i et sådant omfang at de kan være med til at undgå at store områder hvert år rammes af alvorligt iltsvind.

Det er Det Strategiske Forskningsråd, som har netop bevilliget 12 millioner kroner til 3-årigt forskningsprojekt.

Dansk Skaldyrcenter i Nykøbing har lejet et stort opdrætsanlæg på 500 gange meter - herfra forventer de at kunne høste mellem 600 og 1.000 ton muslinger om sæson.

En enkelt musling kan filtrere 11 liter vand i døgnet. Muslingerne lever af mikroorganismer, som indeholder næringsstofferne kvælstof og fosfor - og når man så høster muslingerne, fjerner man næringsstofferne.

Ifølge den vandplan, som politikerne er ved at forberede, så skal kvælstof i Limfjorden reduceres med næsten 50 procent.

LÆS MERE...
Kraftigt iltsvind i Limfjorden
Muslinger skal redde Limfjorden

DMU

DHI

Stenrev i Limfjorden: Fra naturgenopretning til supplerende virkemiddel

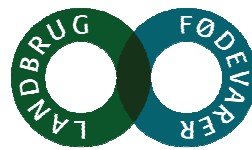
By- og Landskabsstyrelsen
Skov- og Naturstyrelsen

Faglig rapport
16. september 2008

VAND • HELSD • BUNDRED

§

Vandplanerne - jura

- **Klage over tilblivelsesmangler (frist 19.1.)**
- **Henvendelse/klage til EU-kommissionen**
- **Syn og skøn med henblik på byretssager**
- **Fortsat oprustning til sag efter Grundlovens § 73**
- **Anmodet MIM og FVM om aktindsigt i forarbejder til GV-lovgivning m.v.**

Vandplanerne - justeringsmuligheder

- **Flere alternativer til de 140.000 ha efterafgrøder**
- **Randzonerne:**
 - Kortmaterialet (forventes medio 2012)
 - Geografiske hensyn (jfr. Marsken)
 - Produktionsmæssige hensyn
 - Kompensationsmodel og -beløb
- **Vandløbene:**
 - Ikke enighed mellem stat og kommuner om forvaltningsmodellen
 - Intet iværksættes før tilbundsgående konsekvensvurderinger
 - Erstatningsmodel kendes endnu ikke

Er slaget tabt?

Ida Auken:

- Dialogen med erhvervet skal være langt bedre end hidtil
- Der skal ikke føres symbolpolitik; hvis det kan påvises, at miljømålene kan nås på anden vis end ved at reducere tabet af fx kvælstof til vandmiljøet, kan andre virkemidler tages i brug
- De 140.000 ha yderligere efterafgrøder er ikke et krav, der behøver at gælde for altid; andre, bedre løsninger med dokumenteret effekt kan godt erstatte efterafgrødekravet på sigt
- Hvis der er fejl i de indmeldte vandplaner – eller hvis indsatsen bliver uforholdsmæssig dyr at gennemføre – kan planerne blive rettet til

Næste generation af planer

- **Indsats baseret på faglighed:**
 - Nyt modelværktøj
 - Styr på baseline
- **Alternative virkemidler skal i spil**
 - Forskning/udvikling og afprøvning i praksis
 - Stenrev, udplantning af ålegræs, tangproduktion etc.
- **Inddragelsen skal være langt bedre**